

TOHAV

prometheus

e-bülten

Merhaba,

TOHAV tarafından yürütülen “İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesinde Aktif Sivil Toplum” projesi kapsamında yayınladığımız Prometheus e-bültenimizin 7. sayısı ile karşınızdayız.

Bültenimizde ilk olarak hem ulusal hem de uluslararası gündemde çeşitli boyutlarıyla yer alan ve bizim de özellikle işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında ilgilendiğimiz Gezi Parkı olayları ile ilgili yazımız var. Gezi olaylarına ilişkin haberleri de rapor kısmında bulabilirsiniz.

Bizden haberler bölümünde ise proje kapsamında düzenlediğimiz eğitim seminerlerimizin dördüncüsü yer almakta. 04-05 Mayıs 2013 tarihleri arasında Adana’da gerçekleştirdiğimiz seminere Adana ve çevre illerden çok sayıda avukat katıldı.

Bültenimizin sonunda yine günlük gazete, haber ajansı ve internet sitelerinde yer alan işkence ve kötü muamele haberlerinin derlenmesiyle oluşturduğumuz raporumuz var. Raporumuz Nisan - Haziran 2013 tarihleri arasındaki dönemi kapsıyor.

Gelecek sayımızda görüşmek üzere,

İyi okumalar...

**GEZİ OLAYLARI
SAYFA 2**

**İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesinde Aktif Sivil Toplum Projesi
ADANA EĞİTİM
SEMİNERİ
SAYFA 3**

**TOHAV
İŞKENCE ve KÖTÜ
MUAMELE RAPORU
(Nisan 2013 -
Haziran 2013)
SAYFA 4**

**İşkence ve Kötü Muamele İddiaları Kapsamında Devam Eden Soruşturma ve Davalar
SAYFA 11**

**İşkence ve Kötü Muamele Suçlarına İlişkin Sonuçlanan Dava ve Soruşturmalar
SAYFA 15**

**İşkence ve Kötü Muamele Suçlarına İlişkin Yargıtay ve Danıştay Kararları
SAYFA 17**

**MEVZUAT
SAYFA 18**

**AİHM
SAYFA 19**

**AÇIKLANAN RAPORLAR
SAYFA 20**

Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı

Kuloğlu Mah. Turnacıbaşı Sk. No: 39 Kat: 3-4-5 Beyoğlu/İstanbul

Tel: +90 (212) 293 47 70-71 Faks: +90 (212) 293 47 72

E-Mail: tohav@tohav.org Website: www.tohav.org

GEZİ OLAYLARI

İstanbul'da Gezi Parkı'nda inşa edilmek istenen Topçu Kışlası'na ve buna yönelik çalışmalara karşı küçük bir çevreci grubun başlattığı protesto gösterilerine polis tarafından sert müdahale edilmesi ile 27 Mayıs 2013 günü başlayan olaylar, kısa sürede hemen hemen tüm şehirlere yayıldı. Olaylar Ağustos ayına kadar hız kesmeden devam etti.

Gezi olayları sırasında göstericilere karşı özellikle kolluk güçleri tarafından uygulanan aşırı güç kullanımı, insan hakları alanında özellikle işkence ve kötü muamele yasağı kapsamında birçok ihlallerin yaşanmasına neden olmuştur. Daha önce AİHM tarafından verilen ihlal kararlarında da birçok kez vurgulandığı üzere Gezi olayları pratiği Türkiye'deki barışçıl gösterilerde uygulanan şiddetin sistematikliğini bir kez daha ortaya koymuştur. Yaşanan bu şiddet sonucunda biri polis memuru olmak üzere altı kişi hayatını kaybetmiştir. Türk Tabipler Birliği (TTB) 15 Temmuz 2013'te yaptığı açıklamada, Gezi olayları kapsamında 13 ilde 8.163 göstericinin tıbbi tedavi başvurusunda bulunduğunu, 63 kişinin ağır yaralandığını (yaralılarından üçünün durumunun kritik olduğunu),

106 kafa travması vakasının olduğunu, 11 kişinin gözünü kaybettiğini, bir kişinin de dalağının alındığını belirtmiştir.

Gezi olayları sırasında yaşanan işkence ve kötü muameleler; gözaltına alınma sırasında ve sonrasında cop ile dövülme, dayak, tekme atılması, susuz bırakma, tehdit, cinsel taciz, onur kırıcı arama yapma, küfür, aşırı gaz kullanımı, yakın mesafeden ve doğrudan doğruya göstericilerin üzerlerine gaz fişeklerinin atılması, kapalı alanlarda göz yaşartıcı gaz kullanımı, TOMA'lardan yüksek basınçlı ve içine biber gazı katılmış su sıkılması vs.

Yaşanan bu olaylar sonucunda yüzlerce kişi tutuklanmış ve haklarında özellikle Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'na muhalefetten soruşturma ve davalar açılmıştır. Buna karşılık İçişleri Bakanlığı tarafından yapılan açıklamalarda bazı polis memurları hakkında disiplin soruşturması açıldığı ifade edilmişse de bu soruşturmalar henüz (Temmuz 2013 itibarıyla) sonuçlanmadığı için akıbetleri hakkında henüz kesin bilgi edinilememiştir.

İşkence ve Kötü Muamelenin Önlenmesinde Aktif Sivil Toplum Projesi ADANA EĞİTİM SEMİNERİ

Toplum ve Hukuk Araştırmaları Vakfı (TOHAV) tarafından yürütülen “İşkencenin Önlenmesi’nde Aktif Sivil Toplum Projesi” kapsamında düzenlenen eğitim seminerlerinin dördüncüsünü 04-05 Mayıs 2013 tarihlerinde Adana Barosu’nun katkılarıyla Adana Baro Tesislerinde gerçekleştirildi. Seminere, Adana, Hatay, Antep, Mersin Barosu’ndan avukatlar katıldı.

TOHAV

İşkence ve Kötü Muamele Raporu¹

(Nisan 2013 - Haziran 2013)

ASKERİ MAKAMLAR TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİ

1- İran'dan Van'ın Çaldıran ilçesine bağlı Sarıçimen köyüne giriş yapmaya çalışan Hıdır Mirzayı adlı İranlı bir kişinin Yavuz Selim Piyade Karakolu askerleri ile Arap S. olarak bilinen uzman çavuş tarafından durdurulduğu, önce para istendiği, Mirzayı'nın para vermek istememesi üzerine askerler tarafından öldürüsiye darp edildiği belirtildi. Darp edildiği yerde terk edilen Mirzayı'nın, Sarıçimen köylüleri tarafından Çaldıran Devlet Hastanesi'ne kaldırıldığı öğrenildi. Aldığı darbeler nedeniyle ağır yaralanan Mirzayı'nın Van Yüzüncü Yıl Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne sevk edildiği bildirildi. Yoğun bakıma alınan Mirzayı'nın hayati tehlikesinin devam ettiği kaydedildi. (**"Sınırdaki asker işkencesi!"**, <http://www.ozgur-gundem.com>, 09.06.2013)

2- Samsun Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde mahkûm hastanın burun ameliyatı sırasında bir jandarma erinin ameliyathane içindeki ameliyat odasının kapısı önünde beklemesinin üzerine Ameliyathane Sorumlusu Genel Cerrahi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Kenan Erzurumlu, ameliyathaneye sağlık görevlilerin dışında hiç kimsenin giremeyeceğini söyleyerek jandarmanın dışarı çıkmasını istedi. Jandarma ekibinin başvurduğu hastane yönetiminin izin vermesi üzerine Prof. Dr. Kenan Erzurumlu ameliyathane sorumlusu görevinden istifa etti. (**"Mahkûm ameliyatında jandarma kapıda bekleyince profesör istifa etti"**, <http://www.radikal.com.tr>, 18.06.2013)

KOLLUK GÜÇLERİ TARAFINDAN GERÇEKLEŞTİRİLEN İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİ

1- Diyarbakır'ın Bismil İlçesi'nde 3 Nisan 2013 günü Anadolu Teknik Meslek Lisesi okul bahçesinde bekleyen bir polis ekibi kavga eden öğrencilere müdahale ettikten sonra öğrencilerin ellerini kelepçeleyerek, darp etti. Bunu gören öğrenci velilerinden Mesut Eşen, polislerin öğrencilere sert müdahalesini cep telefonuyla görüntülemek istemesi üzerine, Emniyet görevlilerinin sert müdahalesiyle karşılaştı. Görgü tanıkları polisin cop kullandığını söyledi. Polislerin herkesin gözü önünde kardeşine işkence ettiğini ileri süren Mesut Eşen'in ağabeyi Şükrü Eşen, yaşananları şöyle aktardı: "Olayın ardından polis kardeşimi araca bindirerek, Bismil İlçe Emniyet Amirliği'ne götürdü ve yolda da araçta işkence ettiler. Bu işkence karakolda da devam etti. Biz de arkasından karakola geldik, bizi karakola almadılar. Kardeşimi burada da gördüğü işkencenin etkisiyle fenalaştıktan sonra bize teslim ettiler." Aynı olayda polis şiddetiyle ayağından yaralanan ve Bismil Devlet Hastanesi'ne kaldırılan Oktay Biçici "Orada bulunan herkes polisin şiddetine maruz kaldı. Dayak yemeyen kimse kalmadı. Görüyorsunuz ben orada hiçbir şey yapmadığım halde polisler beni de darp etti." diye konuştu. (**"Bismil'de Okulda Polis Şiddeti"**, <http://bianet.org>, 04.04.2013)

2- Diyarbakır'da polisin dur ihtarına uymayarak kaçtığı iddia edilen ve cesedi Dicle Nehri'nde bulunan 19 yaşındaki Mural İzol'un cenazesi toprağa verildi. Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi, İzol'un polisten kaçarken nehre atıldığını iddia edildiğini söyledi. Elçi, Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı'nca açılan soruşturmanın devam ettiğini, olayı takip ettiklerini, net bilgi elde ettiklerinde kamuoyuyla paylaşacaklarını belirtti. Cenazeyi bulan görgü tanıkları, İzol'un başında kurşun izi olduğunu söyledi. İzol'un cenazesi otopsi yapılmak üzere Diyarbakır Devlet Hastane'sine götürü-

1- Bu rapor, TOHAV'ın "İşkencenin Önlenmesinde Aktif Sivil Toplum Projesi" kapsamında yürütülen izleme faaliyeti çerçevesinde günlük olarak taranan gazete, haber ajansı ve internet sitelerinde yer alan işkence ve kötü muamele haberlerinin derlenmesiyle oluşturulmuştur.

rüldü. Hastaneye İzol'un cenazesini almaya gelen ailesine polis, biber gazı ve tazyikli suyla saldırdı. ("**İzol'un Ölümünden Polis Sorumlu** <http://bianet.org>, 08.04.2013)

3- İstanbul'un Kâğıthane Telsizler Mahallesi Gültepe Belediye Caddesi'nde 6 Nisan 2013 günü motosikletiyle evine giden Ersin Özcan'ı, polisler durdurdu. 2 memur Özcan'ı ekip otosuna bindirerek karakola götürdü. Ne olduğunu anlayamadan Gültepe Polis Merkezi'ne götürülen Özcan'a, iddiaya göre boş bir odada bulunan oto teybi ve telefonları gösteren polis, Özcan'ın bunları çaldığını öne sürdü. İddiaları reddince polis tarafından tartaklanan Özcan yüzüne aldığı darbeler sonucu bilincini kaybetti. Burnunda ve çenesinde kırık tespit edilirken, dilinde de kesik olduğu belirlendi. Olayın ardından Özcan suç duyurusunda bulundu. Özcan, 'Kaza yapmışsın.' dediler "Ben karakolda bilincimi kaybettim. Daha sonra Güzeldere Caddesi'ne bırakmışlar beni. Akşam 8 civarı hastanede dim, nasıl geldiğimi hatırlamıyorum. Polisler hastaneye, 'Arabayla çarpışmış' diye bilgi vermişler. Hatta rapor bile tutmuşlar. Arabayla çarpışmışsam kaza yaptığım araba nerede? Motosikletimde hasar yok. Kapıda duruyor sapaşğlam. Beni döven polislerden şikâyetçi oldum." dedi. ("**Yine karakol yine işkence**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 10.04.2013)

4- Kendisini darp eden polisler hakkında dava açan Mesut Eşen'in suç duyurusundan vazgeçmesi için polislerin baskı yaptığı öğrenildi. Amed'in (Diyarbakır) Bismil ilçesinde 3 Nisan'da iki öğrenci arasında çıkan kavgaya polisin müdahale ettiği anı görüntülemek isterken polisler tarafından darp edilen Mesut Eşen, götürüldüğü Bismil İlçe Emniyet Amirliği'nde polis işkencesine maruz kalmıştı. Polislerin yaptığı işkenceyi gizlemeye çalıştıklarını, tüm delilleri ortadan kaldırmaya yönelik çaba içinde olduklarını belirten Eşen, "İlk gün ben hastaneye kaldırıldığımda işkencenin yüzünü çekmek isteyen gazetecilere müdahale ettiler. Doktora müdahale ettiler. Bu olayı gizlemeye çalıştılar, ama tüm bunlara rağmen biz geri adım atmamaya işkenceci polisler ve İlçe Emniyet Amiri hakkında suç duyurusunda bulunduk" dedi. ("**Polisin vazgeç baskısı**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 09.05.2013)

5- Giresun'da Yeşilgiresun Belediyespor ile Trabzonspor Basketbol arasında 19 Eylül Spor Salonu'nda oynanan maçın ilk devresini izledikten sonra dışarı çıkan Mustafa Kemal Ortaokulu 8'inci sınıf öğrencisi Onur Utku Torun, ikinci yarıyı da Atatürk Stadı'na kurulan ekranda izledi. Maçın bitiminden sonra olaylar çıktığını belirten küçük çocuk, yaşadıklarını şöyle anlattı: "Maç izledikten sonra

Atatürk Lisesi'nin önünde yürüyordum. Yeşilgiresun yenildiği için olaylar çıkmıştı. Bazıları Çevik Kuvvet ekiplerine taş attı. Polisler de taşları alıp onlara karşılık verdi. Polisler birden koşmaya, çevredekiler de kaçmaya başladı. Bir şey yapmadığımız için kaçmadık. Ama polisler önce yanımdaki arkadaşşıma vurdular. 'Niye vuruyorsunuz? Biz bir şey yapmadık ki.' dedim. Bana da vurmaya başladılar. Kavşağın içine attım kendimi, ancak yerdeyken de vurmaya devam ettiler. O sırada bacağımdan ses geldi. Asfalta doğru ayağımı attım, bacağımın üzerine düşünce ayağımın kırıldığını anladım. Polisler hızla yanımdan uzaklaştı. Arkadaşım ambulans çağırıldı." Oğlu Onur'un Giresun Prof. Dr. İlhan Özdemir Devlet Hastanesi'nde ameliyat geçirdiğini ve diz kapağı üzerinden kırılan sağ bacağına platin takıldığını belirten Aydın Torun, "Doktorlar iki ay içinde toparlanacağını söylediler. 15 gün sonra özel izin alarak SBS'ye girmesini sağlayacağız. Psikolojik olarak da çok etkilendi. Çok üzücü bir olay yaşadık. Olayın sonuna kadar takipçisi olacağız." dedi. ("**Polisin copladığı çocuğun bacağı kırıldı**", <http://gundem.milliyet.com.tr>, 27.05.2013)

6- Dicle Haber Ajansı muhabiri Mütha Çetin 28 Mayıs 2013 günü akşam sokakta bir kadına şiddet uygulayan trafik polisini görüntülemek istediği sırada gözaltına alındı. Çetin, Şişli Elmadağ yolunda bir trafik polisinin bir şoför ile tartıştığını, şoförün ara sokaklara kaçmasının ardından polisin araçta bulunan Türkiyeli olmayan kadına sokak ortasında şiddet uyguladığını aktardı. Şiddeti cep telefonuyla görüntülemek isteyen Çetin, polis tarafından darp edilerek görüntü alması engellendi. Gözaltına alınan Çetin ifadesini vermesinin ardından serbest bırakıldı. Darp raporu alan ve polisten şikâyetçi olan Çetin, polisin de darp iddiasıyla kendilerinden şikâyetçi olduklarını aktardı. Çetin, akşam darp edilen diğer kadınla birlikte avukata başvurarak suç duyurusunda bulunmayı planladıklarını söyledi. ("**Kadın Muhabire Polis Şiddeti**", <http://bianet.org>, 29.05.2013)

7- Taksim Gezi Parkı sonrası ülkenin hemen bütün kentlerinde başlayan direniş eylemlerine Antalya'da katılan 18 yaşındaki Vedat Oğuz, gözüne isabet eden biber gazı fişeği sonucu gözünü kaybetti. Tedaviyi sürdüren Prof. Dr. Cemil Apaydın, beş altı metreden atılan fişeğin Vedat Oğuz'un gözünü kaybetmesine neden olduğunu açıkladı. Baba Abdülkerim Oğuz, "Oğlum gencecik yaşında gözünü kaybetti. Bunun sorumlularının hesap vermesini istiyorum. Avukatlar vasıtasıyla savcılığa suç duyurusunda bulunacağım." ("**Polis Gaz Fişeğiyle Vurdu, Gözünü Kaybetti**", <http://bianet.org>, 04.06.2013)

8- Diyarbakır'ın ilçe ve köylerinde seyyar satıcılık yapan Abdullah Tarhan, özel aracıyla seyir halindeyken, yolunun kesildiğini, hiç bir neden yokken arabada indirilerek yol ortasında dövüldüğünü anlattı. Tarhan, başından geçenleri şöyle aktardı: "2 gün önce önce Eğil'den Diyarbakır istikametine gelirken, Cornett marka bir araç etrafımda bir dönüş yaptıktan sonra yolumu kesti. Aracı durdurdum. Biz polisiz deseler de ben, mafya olabileceklerinden şüphelendiğim için araçtan inmek istemedim. Kapıyı açıp, beni yakamdan sürükleyerek dışarı çıkardılar. Tekme tokat vurmaya başladılar." Seyyar satıcı olduğunu anlatmaya çalıştığını ancak, kendisini dinlemediklerini belirten Tarhan, "Dövmeye devam ettiler. Sonra beni kendi araçlarına bindirip, Eğil Emniyet Müdürlüğü'ne getirdiler. Emniyete getirdiklerinde beni kolumdan tutup odaya fırlattılar. Konuşmama hiç izin vermiyorlardı. Bana çok sert davranıp, hakaret ediyorlardı. Orda da tekme tokat vurmaya başladılar. Beni yoldan aldıkları sırada gözüme gaz sıkmışlardı. Onun etkisiyle şuurumu kaybettim. Gece saat 21:00 sıralarında bıraktılar. Bırakıldıktan sonra güç bir şekilde kullandığım araçla, Dicle Hastanesine gittim. Sabah olduğunda da Dicle Savcılığı'na gidip suç duyurusunda bulundum." dedi. ("**Diyarbakır karayolunda polis işkencesi**", <http://www.etha.com.tr>, 06.06.2013)

9- Eğitim Sen İzmir 1 No'lu Şube, Taksim Gezi Parkı direnişine destek eylemlerine katıldığı gerekçesiyle 5 Haziran günü gözaltına alınan Eğitim Sen İzmir 5 No'lu Şube üyesi Mehmet Tanrıverdi'nin gözaltında işkenceye uğramasına ilişkin şube binasında basın toplantısı düzenledi. İşkenceye uğrayan Tanrıverdi'nin de katıldığı toplantıda konuşan Eğitim Sen İzmir 1 Nolu Şube Başkanı Abdullah Tunalı şunları ifade etti: "Alsancak semtinde 35 KEH 20 plakalı oto içerisine sivil polislerce kafasına vurularak zorla bindirilmiştir. Araba içerisinde başlayan işkence, silah kabzasıyla dayak, silah namlusunun başa dayanarak ölümle tehdit etmeler, küfürler Bornova dağlık arazide devam etmiştir. Saatler boyunca işkence, küfür ve tehditlere maruz kalan arkadaşımız, gecenin ilerleyen saatlerinde serbest bırakılmış ve hastaneden rapor almıştır." Mehmet Tanrıverdi, yapılanların sorumlusunun bulunması için gerekeni yapacağını ifade etti. ("**Eğitim Sen üyesine polis işkencesi!**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 07.06.2013)

10- Taksim Gezi Parkı olayları kapsamında Ankara direnişinde, 1 Haziran'da başından vurularak ağır yaralanan Ethem Sarısülük'ün doktoru 12 Haziran 2013 günü beyin ölümünün gerçekleştiğini söyledi. Avukatı Kazım Bayraktar, Sarısülük'ü vuran polisin kimliğinin halen savcılığa bildirilmediğini, yarın Ankara Emniyet Müdürü ve Ankara Valisi başta olmak üzere polisi

koruyanlarla ilgili, Çağdaş Hukukçular Derneği ile birlikte suç duyurusunda bulunacaklarını açıkladı. Avukat Bayraktar, "Görüntülerde de açıkça görülüyor olayın gerçekleşme anı, tanıklar da keşif sırasında olayı anlattı. Polisin tesadüfen eylemcilerin arasında kalıp kendini kurtarmak için ateş açmadığı, aksine göstericilerin yanına kendisinin gittiği ve insanları tekmelediği MOBESE kameraları görüntülerinde var." dedi. ("**Ethem Sarısülük'ün Beyin Ölümü Gerçekleşti, Vuran Polis Meçhul**", <http://bianet.org>, 12.06.2013)

11- Polisin Taksim'e yaptığı sabah operasyonunda başına plastik mermi ya da gaz fişegi olduğu tahmin edilen cismin çarpmasıyla kafatası kırılan Evren Köse, Şişli Etfal Hastanesi'nde ameliyata alındı. Köse'nin ameliyatının iyi geçtiğini bildiren doktoru durumunun stabil olduğunu söyledi. ("**Evren Köse'nin Durumu İyiyeye Gidiyor**", <http://bianet.org>, 12.06.2013)

12- Diyarbakır'ın Kayapınar ilçesine bağlı Diclekent semtinde henüz yapımı tamamlanmamış bir parkta, gece saat 01:00 sularında arkadaşları ile zaman geçirdiğini belirten Canser Elgörmüş (19) isimli genç, polisin şiddetine maruz kaldığını iddia etti. İHD Diyarbakır Şubesi'ne başvurarak hukuki yardım talebinde bulunan Elgörmüş, kendisine şiddet uyguladığını iddia ettiği polisler hakkında Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı'na suç duyurusunda bulundu. Parkta yanında bulunan bir arkadaşı ile bir tartışma yaşadığını ve bu sırada yaşanan tartışmayı gören polislerin yanlarına geldiğini belirten Elgörmüş, kavga ettiği arkadaşı ile kendisini ayıran polisin uyarısı ile parktan ayrıldıklarını söyledi. Elgörmüş, daha sonra ise yaşadıklarını şöyle aktardı: "Ben arkadaşım ile parktan çıkmaya başlamıştım ki, resmi ekipler bir kez daha bizi durdurdu. Bize 'biz size eve gidin demedik mi?' falan demeye başladılar. Ben de onlara 'niye eve gideyim ki, yaşımı başımı doldurmuşum. Kimsenin bana bir şey demeye hakkı yok' dedim. Daha sonra benimle 'lan'lı konuşmaya başladı. Onlar bana ters çıktı. Ben de onlara ters çıktım." Yaşanan gerginlik üzerine polislerden birinin kendisine spreyle müdahalede bulunduğunu kaydeden Elgörmüş, "Sprey siktikten sonra artık gerisini görmedim. Üzerime düştüler ve dövmeye başladılar. Zaten ben bayılmıştım. Gerisini pek hatırlamıyorum." Elgörmüş, "Sonra beni baygın bir halde evime götürmüşler. Babama da beni dövdüklerini söylemişler. Arkadaşlarımla kavga ettiğimi, karakola götürüldüğümü söylemişler. Hâlbuki böyle bir şey yok. Beni hiç karakola götürmediler. Babama, beni bu hale arkadaşımın getirdiğini söylemişler" dedi. Elgörmüş kendisine geldikten sonra yaşadıklarını ailesine anlattıktan sonra adliye giderek suç duyurusunda bulundu. ("**Polis işkencesi iddiası**", <http://www.yuksekovahaber.com>, 18.06.2013)

13- Gezi Parkı eylemleri sırasında gözaltına alınanlara hukuki yardımda bulundurulmak üzere görevlendirilen avukatlar tarafından tutulan tutanaklarda gözaltına alınanlara işkence ve kötü muamele yapıldığı ortaya çıktı. Tutanaklarda yer alan bazı işkence ve kötü muamele ihlalleri şöyle; “Zorla AK Parti mitingi izletme, yemek su ve tuvalet gibi ihtiyaçlarının giderilmesini engelleme, gözaltına alınırken polis tarafından tokat atılma, otobüste tutulma, “görevli avukatların yaka kartlarına rağmen “DHKP-C’nin avukatı, seni sinkaf ederiz, git burdan” diyen polis memurları tarafından itilip tekmelenmesi” (**“Gezi eylemcilerine gözaltında AKP mitingi izletmişler”, <http://www.radikal.com.tr>, 20.06.2013**)

14- Diyarbakır’ın Sur ilçesi Urfakapı yakındalarında önceki gün akşam saatlerinde berbere tıraş olmaya giderken kimlik kontrolü için durdurulan üniversite öğrencisi Recep Demir polislerin işkencesine maruz kaldı. Demir, kendisine doğru gelen sivil giyimli 2 kişinin kendisinden kimlik istediğini, ancak bu kişilerin polis olduğuna inanmadığı için kimliğini vermediğini belirterek, bunun üzerine olay yerine resmi giyimli polislerin geldiğini anlattı. Resmi plakalı polis araçlarıyla olay yerine gelen polislerin, kendisini yaka paça gözaltına alarak Çarşı Merkezi Polis Karakolu’na götürdüğünü söyleyen Demir, hem gözaltına alınmadan önce, hem de gözaltında polislerin hakaret ve işkencesine maruz kaldığını belirtti. Demir, polislerden şikâyetçi olacağını açıkladı. Recep Demir, polislerin kendisine, “Sizin bu ülkede yaşamaya hakkınız yok. Sizi burada yaşatmayacağız. Defolun dağa çıkın pis Kürtler” dediğini aktardı. (**“Polis işkence yaptı ve ‘dağa çık’ dedi!”, <http://www.ozgur-gundem.com>, 22.06.2013**)

15- Bir hafta önce Bursa Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şube Müdürlüğü’nde görevli polisler tarafından, Federal Kürdistan Bölgesi’ne ait forma giydiği için gözaltına alınan Uğur Arak, emniyette psikolojik baskıya maruz kaldığını söyledi. Bu formaları satan Murat Yentürk isimli yurttaş ise 22 Haziran’da TEM Şube’de görevli polisler tarafından darp edilerek gözaltına alındığını aktardı. Yentürk, polislerin kendisine ajanlık dayatmasında bulunduğunu dile getirdi. Bunu kabul etmemesi üzerine tehdit edildiğini söyleyen Yentürk, polislerin kendisini tutuklamakla tehdit ettiğini söyledi. (**“Kürdistan forması sattığı için darp edildi”, <http://www.yuksekovagundem.com>, 25.06.2013**)

16- İstanbul Sarıgazi’de 4 Haziran 2013 günü Gezi eylemcilerine müdahale eden polislerin, eylemci sandıkları bir şoförü önce dövdüğü, sert bir cisimle gözünü çıkardıktan sonra ateşin üzerine atarak terk ettiği iddia

edildi. Ailenin ulaştığı avukatların savcılığa yaptığı suç duyurusuna göre polisler gaz bombasıyla karnından vurdukları Hakan Yaman’ı ağır şekilde darp etti, sol gözünü sert bir cisimle çıkardıktan sonra ateşin üzerine atarak öldü diye bıraktı. Yaman’ın darp edilip atıldığı video da savcılığa sunuldu. Yaman’ın avukatları, numarasını verdikleri TOMA ve polislerin, sol gözünü kaybeden, çene, elmacık, alın ve burun kemikleri kırılan Yaman’ı canavarca hisle öldürmeye tam teşebbüs ve işkenceyle uzuv tatilinden (organ kaybı) tutuklanıp cezalandırılmasını istediler. (**“Polis eylemci sandığı şoföre işkence etti”, <http://www.radikal.com.tr>, 26.06.2013**)

17- İzmir’de 25 Haziran 2013 günü yapılan ev başkanlarında gözaltına alınan ESP üyelerinden Süleyman Göksel Yerdut’a ve Mehmet Polat’a gözaltında polislerin işkence uyguladığı ortaya çıktı. Avukat İmdat Ateş, gözaltındaki ESP’li Süleyman Göksel Yerdut’un gözaltına alınırken polis tarafından tekmelendiğini, ardından da parmak izi alma işlemi sırasında uygulanan şiddet nedeniyle Yerdut’un kolunun kırıldığını ifade etti. Gözaltındaki bir diğer işkence mağduru Mehmet Polat’ın da parmak izi alımı sırasında polis şiddetiyle yere yatırıldığını ve darp edildiğini kaydeden İmdat Ateş, Polat’ın parmağının çıktığını ifade etti. Alınan ifadelerde bu işkenceleri kayda geçirdiklerine anlatan Ateş, ifade alınma işleminin de savcılıkta devam ettiğini, ifadelerin alınmasının ardından işkence için suç duyurusunda bulunacaklarını belirtti. (**“Gözaltında ESP’lilere işkence”, <http://www.etha.com.tr>, 26.06.2013**)

CEZAEVLERİNDE YAŞANAN İŞKENCE ve KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİ

1- Kocaeli F Tipi’nde bulunan aralarında ÇHD’nin İstanbul Şube Başkanı Taylan Tanay ve Şube Sekreteri Güçlü Sevimli’nin de bulunduğu 15 kişi hakkında Newroz kutlaması sırasında cezaevi rögarına zarar verdikleri gerekçesiyle açılan disiplin soruşturmasında 20 güne kadar hücre cezası istendi. Tanay ve Sevimli, 25 Nisan 2013 günü Kocaeli 1 No’lu F Tipi Savcılığı’na ifade verdi. Ceza onandığı takdirde, Taylan ve Sevimli, 1 günden 20 güne kadar açık havaya çıkma hakları saklı kalmak üzere bir hücrede tek başlarına tutulacak ve her türlü temastan yoksun bırakılacak. (**“ÇHD’li avukatlar hücreye atılabilir”, <http://www.radikal.com.tr>, 02.04.2013**)

2- İzmir’deki Aliğa/Şakran Cezaevi’nde Tuba Tekin, Büşra Özel, Damla Nalçakan, Melek Yeter, Nupel Ermiş, Neslihan Altun, Leyla Yıldız, Eylem Etri

ve Nesrin Akgül adlı dokuz kadın tutuklu, birlikte tutuklandıkları arkadaşlarıyla kalmak ve cezaevindeki çıplak arama gibi hak ihlallerinin ve keyfi uygulamaların son bulması talepleriyle açlık grevi başlattılar. Açlık grevinin 21. gününde olan tutuklular avukatları aracılığıyla “her gün doktor kontrolünden geçtiklerini, çay, limonata ve ayranla beslendiklerini, B12 vitamini aldıklarını” söyledi. (**“Kadın Tutuklular Açlık Grevinde”**, <http://bianet.org>, 02.04.2013)

3- Tekirdağ 2 No’lu F Tipi Cezaevi’nde uzun süredir devam eden keyfi uygulamalar ve kötü muamelelere karşı ağırlaştırılmış müebbet hapis cezası ile cezaevinde bulunan Kenan Avcı, Abdulkadir Yılmaz, Cemal Akın, Abdullah Şimşek, Mehmet Zahir Sarıtaş, Ferdi Çiçek ve Yusuf Aldemir isimli PKK’li 7 hükümlünün 25 Mart’ta başlattığı süresiz-dönüşsüz açlık grevi eylemi, 11’inci gününde devam ediyor. Yine Gebze Cezaevi Müdürü İrfan Gültekin’in emriyle özellikle kadın tutuklu ve hükümlülerin ortak yaşam alanlarına kamera yerleştirilerek her anları kayıt altına alınmaya başlandı. Uygulamaya tepki gösteren ve kameraların sökülmesini talep eden kadın tutuklular, cezaevi idaresinin bu yolla psikolojik baskı kurmayı ve kadınları yıldırmayı amaçladığını belirtiyor. İdarenin hasta ve yaşlı tutsakları tek kişilik hücrelerde tuttuğunu da açıklayan kadın tutsaklar, panik atak hastası Türkan İpek’in durumuna da dikkat çekti. Yozgat Cezaevi’nde bulunan Aydın Altığ tarafından gönderilen mektupta ise Yozgat E Tipi Kapalı Cezaevi’ne sürgün edilen 10 siyasi tutuklunun, cezaevi girişinde zorla soyularak darp edildiği bildirildi. (**“Toplama kampında açlık grevi sürüyor”**, <http://www.ozgur-gundem.com>, 04.04.2013)

4- Çankırı Cezaevi’nde Cezaevinde hükümlü bulunan Feyzi Ayzit, Sait Demir, Abdullah Arslan, İbrahim Haran, Tamer Tanrıku, Abdullah Güven, Sedat Göreç, Rojhat Özkan, Ferhan Bulut adlı mahkûmlar ailelerine Newroz’u ateş yakıp kutladıktan bir gün sonra gardiyanların koşullarına girerek kendilerine saldırdıklarını, dövdüklerini anlattı. Mahkûmlardan Feyzi Ayzit yaşadıklarını şöyle anlattı: “Newroz kutlamalarının ertesi günü, 22 Mart’ta cezaevi yönetimi kalabalık bir grup olarak koğuşa girdi, ayakkabılarımızı çıkarmamı istendi. Tartışma çıktı, cezaevi personeli üstümüze çullandı, tek tek havalandırmaya sürüklendik, koridorda dövüldükten sonra koğuşa geri atıldık.” Çankırı E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Sorumlusu Cumhuriyet Savcısı Mustafa Koç, olayla ilgili soruşturma açıldığını belirtti. Ancak aynı zamanda şiddete maruz kaldıkları şikayetinde bulunan mahkûmlara da “güvenlik görevlilerine mukavemetten” soruşturma açıldı. (**“Hapiste Newroz Kutlayanlara Saldırı”**, <http://bianet.org>, 05.04.2013)

5- İşkenceler ile gündemdeki yerini koruyan İzmir Şakran Cezaevi’nden mahkûmlar adına mektup gönderen Abdullah Nas adlı tutuklu, cezaevinde yaşananları aktardı. Nas, cezaevinin her gün sistematik olarak mahkûmlar üzerindeki baskılarını artırdığını, onlarca defa şikâyet ve suç duyurusunda bulunmalarına rağmen Cumhuriyet Başsavcılığı’nca kovuşturmayaya yer olmadığına karar verildiğini” belirtti. Tüm amaçlarının genelde yer alan haklarının geri alınması olduğunu kaydeden Nas, cezaevlerinde gardiyanların her mazgalı açtıklarında yeni bir disiplin cezasını tebliğ ettiklerini ifade etti. Nas, mektubunda “İdareye karşı toplu sessiz direnişte bulunmak, gereksiz marş ve slogan atmak” iddiası ile 150 kişinin gözlem süresiyle beraber 1 yıl mektup gönderme, telgraflaşmaktan, telefon etmekten men cezası aldıklarını aktardı. Bu arada Kırıklar 2 No’lu F Tipi Cezaevi’nde kalan siyasi mahkûmlarla görüşmeye giden avukatları, mahkûmların cezaevi idaresinin son bir haftadır provokatif girişimlerde bulduklarını kaydettiklerini söyledi. Bir haftada 3 kez arama yapıldığını aktaran mahkûmlar, özel eşyalarına el konulduğunu bildirdi. (**“Şakran’da işkence havası!”**, <http://www.ozgur-gundem.com>, 09.04.2013)

6- İşkencelerin en yoğun olduğu Tekirdağ 2 No’lu Cezaevi’nde TUAD ile ÖHD üyesi avukatlar tarafından yapılan görüşmeler sonucunda oluşturulan raporda “Mahkûmlar idarenin faşizan yönetim tarzı değişmeden ve işkenceciler görevden alınmadan direnişlerini bırakmayacaklarını beyan etmişlerdir” denildi. Raporda ayrıca tutsaklara B1 vitamini verilmediğine vurgu yapıldı. Cezaevi personelinin psikolojik baskı oluşturduğunu belirttiği raporda, şu bilgilere yer verildi: “Oda değişimini psikolojik bir işkenceye dönüştürenlerden biri cezaevi psikologu Sacide Aşkın’dır. Nalan isimli personel sorumlusu A takımı denilen işkenceci gardiyan grubunun bizzat koordinesini yürütmekte. Nalan isimli personel müdürü, Haydar Ali Ak isimli 2. Müdür ve Osman Demirel isimli 1. Müdür işkencecilerin işkence koordinesinin sorumlularıdır. Özellikle İmralı görüşmelerinin yapılmaya başlanması ile tutsaklara yönelik baskılar artmış durumda.” Geçen hafta Memduh Çelen, Adem Cengiz ve Muhammed Akın adlı mahkûmların darp edildiğinin aktarıldığı raporda, “Mahkûmların çıplak arama dayatmasıyla karşı karşıya kaldığı, kabul etmeyenlerin gardiyan grubu tarafından işkenceye maruz kaldığı” belirtildi. (**“Seyirci Kalmayın!”**, <http://www.ozgur-gundem.com>, 10.04.2013)

7- Ağrı’nın Doğubayazıt ilçesinde 11 Şubat 2011 tarihindeki bir yürüyüşte yaşanan patlamada iki eli bilekten kopan ve patlamayla bağlantılı olarak tutuklanan Engin Aktaş, “Tek başına ihtiyaçlarını karşılaya-

maz." raporuna rağmen tahliye edilmediği gibi tek kişilik hücrede tutuldu. Baba Tahir Aktaş, "Adalet istiyorum." dedi. ("**Her iki eli olmayan tutuklu tek kişilik hücrede!**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 11.04.2013)

8- Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi 'silahlı terör örgütü üyeliği' suçlamasıyla cezaevinde tutuklu bulunan kolundaki platin nedeniyle yazma güçlüğü çeken Çağdaş Hukukçular Derneği (ÇHD) Başkanı Selçuk Kozağaçlı'nın elektronik daktilo talebini reddetti. Mahkeme kararında, Kozağaçlı'ya savunmasını bir arkadaşına yazdırması önerisinde bulunurken, kendisine elektronik daktilo verilmesi durumunda diğer tutuklu ve hükümlülerin de benzer taleplerde bulunacağını kaydetti. Kozağaçlı ret kararı nedeniyle Kocaeli İnfaz Hâkimliği'ne başvurdu. Hâkimlik, Kozağaçlı'ya elektronik daktilo verilmesinde bir sakınca olmadığına karar verdi. Hâkimliğin kararına Kocaeli Cumhuriyet Başsavcılığı itiraz etti. Kocaeli 2. Ağır Ceza Mahkemesi itirazı yerinde bulup daktilo verilmesi kararını iptal etti. ("**Savunmanı arkadaşına yazdır**", <http://www.radikal.com.tr>, 12.04.2013)

9- Kandıra 1 Nolu T Tipi Cezaevi'nde aralarında PKK davasından mahkûm olan Fesih Nordan, Fatih Altun, Nevruz Barışer'in de bulunduğu 7 tutuklu, aileleri ile açık görüş yaptığı sırada yanlarına gelen gardiyanlar ile tartışmalarının ardından gardiyanların saldırısına uğradı. Görüşmeye giden ailelerden Nevruz Barışer'in kardeşi Roni Barışer'in de yaralandığı saldırı sırasında Barışer'in annesi Songül Barışer mahkûmların, gardiyanlar tarafından yere yatırıldıklarını, ellerinin kelepçelendiğini ve darp edildiğini gördüğünü söyledi. Açık görüş salonundan kendilerinin de darp edilerek dışarı çıkarıldığını ifade eden Barışer, oğlunun yüzünün kanlar içinde kaldığını anlattı. Olayın ardından cezaevi dışına çıkartılan mahkûm yakınlarının, önce hastaneye giderek darp raporu alacakları, olayla ilgili suç duyurusunda bulunacakları bildirildi. ("**Kandıra Cezaevi'nde tutsaklara saldırı**", <http://www.ozgur-gundem.com>, 09.05.2013)

10- Kandıra 1 No'lu F Tipi'nde kalan Bedirhan Pamuk ve diğer tutuklular, kanser hastası tutuklu Mete Diş'le 'soru - yanıt yollama' yoluyla cezaevinde bir söyleşi yaptı. Bu söyleşi, bir mektuba eklenerek arkadaşlarına gönderildi. Fakat cezaevi idaresi, mektuba el koydu. Diş'in, söyleşide 'süngerli odaya konduğu' yönündeki ifadesini zararlı bulan Cezaevi Disiplin Kurulu, mektubunu yasakladığı mahkûma kararın gerekçesini de gönderdi. Gerekçede tutuklu ve hükümlülerin öteden beri ısrarla üzerinde durduğu 'sürgerli oda' gerçeği ilk kez doğrulanmış oldu. Kararda, 'müşa-

hede odası' diye tabir edilen 'süngerli oda' için şöyle denildi: "Ceza infaz kurumumuzda iki adet müşahede odası vardır. Odaların tavan, taban ve duvarları süngerle kaplanmış olup brandayla muhafaza altına alınmıştır. Müşahede odaları kapalı devre kamera sistemi bulunmaktadır. Hükümlü ve tutuklular bu odaya alındıklarında görüntü takibiyle kontrol edilmektedir. Odalarda hükümlü tutukluların insani ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için temiz su, kirli su tesisatı bulunmaktadır. Odalar tutukluların kendilerine, arkadaşlarına veya kurum personeline zarar vermemeleri amacıyla geçici olarak alındıkları tedbir odalarıdır." Kararda, mektup gönderen tutuklular kamuoyunda yüksek güvenilirlikli kapalı ceza infaz kurumlarının durumunu tartışmaya açmakla suçlandı. ("**Kandıra F Tipi 'süngerli oda' cezasını kabul etti**", <http://www.radikal.com.tr>, 09.05.2013)

11- Ağır derecede kanser hastası olan 36 yaşındaki hükümlü Taylan Çintay, son ameliyatı için kaldığı Diyarbakır Cezaevi'nden Ankara'daki Sincan 2 No'lu F Tipi Cezaevine nakledildi ve Ankara Numune Hastanesi'nde 19 Mayıs'ta ameliyat oldu. 20 Mayıs'ta da taburcu edildi ve Sincan Cezaevi'ne geri yollandı. Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) Hakkâri Milletvekili Adil Zozani, Sincan Cezaevi'nde kötü muameleye maruz kalan Çintay'la ilgili bugün açıklama yaptı. Açıklamada gardiyanların, hapisane girişinde Çintay'a çıplak arama yapmak istediklerini ifade eden Zozani, şunları anlattı: "Çintay gardiyanlara, 'Yeni hastaneden geliyorum ve ağır bir ameliyat geçirdim. Bu insan haklarına aykırı.' diyerek çıplak aramayı reddetti. Bunun üzerine 4-5 gardiyan Çintay'ın giysilerini zorla çıkardı. Bu arada Çintay çeşitli yerlerinden darp edilerek, işkenceye maruz kaldı. Geçirdiği ameliyatın üzerine aldığı darbeler sonrasında yara yerinde kanama meydana geldi. Cezaevi hastanesi acil servisine kaldırıldı, gördüğü işkenceyi belgeleyen doktor raporu aldı. Cezaevi idaresi ve görevli personel hakkında suç duyurusunda bulunan Çintay, bu kez de cezaevi müdürünün baskısıyla karşı karşıya kaldı. Cezaevi müdürü Çintay'ın kendisini yaralamak için kollarını duvara bilerek için çarptığını öne sürerek hakkında disiplin soruşturması başlattı. Ağır hasta ve yeni ameliyat geçirmiş olmasına karşın Çintay iki gün boyunca tek kişilik ve içinde yatak bile olmayan bir hücrede tutuldu." ("**Kanser Hastası Mahkûmu Hem Dövdüler Hem Şikâyetçi Oldular**", <http://bianet.org>, 24.05.2013)

12- 28 Mayıs 2013 günü Diyarbakır'daki Lice Kapalı yönetimince açık görüş yapılması kararı alınmıştı. Ancak jandarma görevlileri, ailelerini görmek isteyen mahkûmların hücrelerine girerek arama yapmak istedi. Aramaya direnen mahkûmlarla jandarma arasın-

da arbede çıktı, aramaya tepki gösteren mahkûmlar koşullarda bulunan kolonyaları üzerlerine ve yataklara dökerek, jandarma koşullardan çekilmesini, aksi takdirde kendilerini ve koşulları ataşe verecekleri uyarısında bulundular. Bazı mahkûmlar da camları kırarak seslerini dışarıya duyurmaya çalıştılar. Olayın duyulmasıyla cezaevine Lice Kaymakamı Özel Özbek ve cumhuriyet başsavcısı gitti. Savcı ve kaymakam mahkûmlarla, aileleriyle ve cezaevi yönetimiyle görüştü.

Görüşmelerin ardından anlaşma sağlandı ve askerler koşullardan çıkartıldı, arama yapılmadı. Mahkûmlar da aileleriyle açık görüş yapabildiler. (**“Lice Cezaevi’nde Açık Görüş İsyanı”**, <http://bianet.org>, 28.05.2013)

13- CHP’li Nurettin Demir, Veli Ağbaba ve Özgür Özel’den oluşan Cezaevi İnceleme Komisyonu, Antalya L Tipi Cezaevinde kalan çocuklara yönelik taciz ve tecavüz iddialarını yerinde inceledi. Komisyon yaptıkları incelemelerin sonucunda hazırladıkları raporda, çocukların bulunduğu cezaevinin, diğer suçluların kaldığı cezaevi ile bir arada olduğunu belirterek, her tür terör örgütü üyesi, cinsel suç işleyenler, travestiler, ağır müebbetlikler, organize suç örgütü üyeleri, kadınlar ve çocukların aynı cezaevinde kaldığına dikkat çekti. Yapılan görüşme sonrasında taciz tecavüz ve şiddet iddialarına ilişkin ipuçlarının bulunduğu belirtilen raporda, “Komisyon üyelerinin, gerçekleştirilen ziyaret sonrasında elde edilen bilgilere dayanarak taciz ve tecavüz iddialarının gerçekliğine ilişkin bir kanaatleri oluşmuştur. Ayrıca bu konuda cezaevi idaresinin bilgisi olduğu, süreçten adli makamların da haberdar olduğu öğrenilmiştir” denildi. (**“Antalya Cezaevinde çocuklara tecavüz iddiası”**, <http://www.radikal.com.tr>, 29.05.2013)

DİĞER YERLERDE YAŞANAN İŞKENCE ve KÖTÜ MUAMELE İHLALLERİ

1- Hatay’ın İskenderun İlçesi’ndeki Hacı Pervin Tosyalı Sevgi Evleri ve Çocuk Yuvası’nda kalan çocuklara fiziksel şiddet ve psikolojik baskı uyguladıkları iddia edilen 3 bakıcı annenin işine son verildi. Olaylı ilgili İskenderun Cumhuriyet Başsavcılığı soruşturma başlattı. İddiaya göre geçen aralık ile ocak aylarında taşeron şirkete bağlı olarak görev yapan bakıcı anneler N.A, E.Ç ve N.Ç, 12 yaşlarındaki G.N.D., E.Y ve Ö.D.Ç adlı kız çocuklarını, altlarını kirlettikleri, yaramazlık yaptıkları için oklava ve tahta kaşıkla dövdü. Bakıcı anneler, bazı zamanlar da ise çocukları tuvalete kilitleyip, yağmur altında, soğuk havada bırakarak cezalandırdı. M.T. isimli çocuğun ise eline tahta kaşıkla vuruldu. Bu sırada tahta kaşık kırıldı. C. isimli çocuk ise birçok kez dövülüp, benzer şekilde cezalandırıldı. Fiziksel şiddet ve psikolojik baskıya uğrayan çocukların ifadelerinde ayrıca bakıcı annelerden birinin 12 yaşındaki bir kız çocuğunu diğer bakıcı annenin evine götürüp, burada temizlik yaptırdığı ortaya çıktı. Ayrıca, yuvada gece yarısını geçtikten sonra çocukların uyandırılıp, mutfakta bulaşık yıkattırıldığı, tuvaletlerin ve banyoların temizlettiği ortaya çıktı. (**“Bunların hepsi 'sevgi evi'nde yaşandı!”**, <http://gundem.milliyet.com.tr>, 04.04.2013)

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE İDDİALARI KAPSAMINDA DEVAM EDEN SORUŞTURMA VE DAVALAR

Engin Çeber davası

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı, mahkeme kararına göre karakolda ve Metris Cezaevi'nde gördüğü "ağırlaştırılmış işkence sonucu" öldürülen Engin Çeber davasıyla ilgili görüşünü açıkladı. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı davayla ilgili tebliğnamesini Yargıtay 1. Ceza Dairesi'ne gönderdi. Tebliğnamede, "sanıkların suç kastının olmadığı, eksik inceleme ile karar verildiği, cezalandırmaya yetecek delil bulunmadığı, suç vasfında yanılığa düşüldüğü, beraat kararı verilmesi gerektiğine" ilişkin temyiz itirazlarının reddedilmesi istendi. Bakırköy 14. Ağır Ceza Mahkemesi'nin mahkûmiyetlere ilişkin kararının onanmasını talep edildi. Ayrıca, Fuat Karaosmanoğlu'nun eyleminin "görevi kötüye kullanma" olduğuna ilişkin itirazın ise reddedilmesi istendi. Tebliğnamede, olay günü karakolda, görevli memura direnme suçu nedeniyle savcılığa sevk edilmesi için işlem yapılan Aysu Baykal'ın kendisine eşlik eden sanık polis memuru Aliye Uçak'a direnerek boynundan ısırması ve tırnaklaması üzerine yaraladığı belirtilerek sanık polis hakkında tahrik hükümlerinin uygulanması istendi. Savcılık, başgardıyanlar Selahattin Apaydın ve Sami Ergazi ile dönemin Metris 2. Cezaevi Müdürü Fuat Karaosmanoğlu'na verilen müebbet hapis cezasının ve beraat eden sanıklar hakkındaki hükmün ise onanmasını istedi. (**Yargıtay Başsavcılığı Kararın Onanmasını İstedi**, <http://bianet.org>, 05.04.2013)

Fevziye Cengiz davası

İzmir Karabağlar Karakolu'nda Fevziye Cengiz'in polislerce darp edilmesine müdahale etmeyen iki polis memuru hakkında "görevi ihmal" ve doktor hakkında "suçu bildirmeme" den açılan dava beraat kararıyla sonuçlandı. Polis memurları üzerlerine atılı suçu reddederken, Cengiz'e detaylı darp raporu vermeyen doktor muayeneyi mevzuata uygun yaptığını, kendini muayene ettirmeyen müştekinin görünen kısımlarındaki bulguları rapora yazdığını ifade etti. Üç sanık da beraat etti. Avukat Hanife Yıldırım, sanıkların ifadelerinin kamera görüntüleriyle çeliştiğini söyledi. Temyize gitmek için beraat kararının gerekçesinin açıklanmasını beklediklerini belirtti. Nisan ayında çıkan bilirkişi raporu Cengiz'in işkence gördüğünü ortaya koymuştu. 9 Mayıs'ta görülen davada ise İzmir

12. Asliye Ceza Mahkemesi polislerin "işkence suçundan yargılanması gerektiğini" söyleyerek dosyayı Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderdi. ("**Karakolda İşkenceyi İzleyen Polislere Beraat**", <http://bianet.org>, 08.05.2013)

Şerzan Kurt davası

Muğla'da üniversite öğrencisi Şerzan Kurt'u silahla ateş ederek öldüren ve 'olası kastla adam öldürme' suçundan 8 yıl hapse çarptırılan polis Gültekin Şahin'e, emniyet tarafından 'meslekten ve memuriyetten çıkarma' cezası verilmesi gerekirken, 24 ay uzun süreli kıdem durdurma cezası verildiği ortaya çıktı. Ödül gibi karara Kurt'un ailesi isyan ederken, Şahin'in bu karara itiraz ettiği, mahkemenin itirazı reddettiği anlaşıldı. Kurt Ailesi'nin avukatı Arif Ali Cangı, "Disiplin hukuku anlamında hem tüzüğün hem kanunun hükümleri uygulanmamış, adeta Şahin ödüllendirilmiştir." dedi. ("**Şerzan Kurt'u öldüren polise ödül gibi ceza**", <http://www.radikal.com.tr>, 07.06.2013)

'Hayata Dönüş' operasyonu davası

Kartal'daki Anadolu Adalet Sarayı'nda 5. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen Hayata Dönüş Operasyonu Ümraniye Cezaevi davasının 28 Mayıs 2013 günü yapılan 81. duruşmasında, jandarma ve polis, avukatlara ve ailelere müdahale etti. Tutuklu yakınları duruşma salonunda hem darp edildi hem biber gazına maruz kaldı. Avukat Evrim Deniz Karatana, duruşma salonuna girerken ailelerle polis arasında tartışma çıktığını anlattı: "Polis ailelere saldırmak isteyince avukatlar olarak araya girdik. Salona girdiğimizde yine tartışma çıktı, salonun kapılarını üzerimize kapattılar, jandarma salonda bulunan sanıklara, ailelerine ve avukatlara biber gazı sıktı. Sanıklar darp edildi." Karatana, duruşma salonunda 15 dakika kadar kapalı kaldıklarını, ardından kapıların açılıp zorla dışarı çıkarıldıklarını söyledi. Sanıklar da nezarethaneye geri götürüldü. Mahkeme heyeti avukatları tekrar salona aldı ancak avukatlar sanıklar olmadan duruşmaya devam etmeyi kabul etmediler. Bu nedenle duruşma yapılamadı, bir sonraki duruşma 30 Ekim 2013 tarihine ertelendi. ("**'Hayata Dönüş' Davasında Sanıklara ve Ailelerine Biber Gazı Saldırısı!**", <http://bianet.org>, 28.05.2013)

12 Eylül davası

1- Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görülen davanın 13. duruşmasına sanıklar; dönemin Genelkurmay Başkanı ve 7. Cumhurbaşkanı Kenan Evren ile dönemin Hava Kuvvetleri Komutanı Emekli Orgeneral Tahsin Şahinkaya yine duruşmaya katılmadı. Mahkeme salonunda, Diyarbakır Baro Başkanı Tahir Elçi ile hayatını kaybeden Berfo Kırbayır'ın oğlu Cemil Kırbayır müdahil olarak bulundu. Cumhurbaşkanlığı'na yazılı gönderilen müzekkereye cevaben Fahri Korutürk ve Kenan Evren'in arşivinde bulunan belgelerin taranarak CD halinde mahkemeye gönderildiği açıklandı. Genelkurmay Başkanlığı'ndan da 15 sayfalık belge mahkemeye ulaştı. Ayrıca, iki sanığın Anayasa Mahkemesi'ne bireysel başvuruda bulunarak yargılamaya itiraz ettiği ifade edildi. Savcı davaya katılma taleplerinin, davanın geldiği durum göz önüne alınarak reddini talep etti. Ayrıca, Kenan Evren'in evinde arama yapılmasının ancak bir soruşturmaya konu olabileceği gerekçesiyle reddedilmesini ve Hasan Duman'ın gönderdiği mektupla ilgili olarak araştırma yapılması için Genelkurmay'a yazı gönderilmesini istedi. Mahkeme heyeti de savcının mütalaası yönünde karar verdi, Evren'in evinin aranması talebi reddedilirken, iki sanığın da 21 Haziran'da görülecek 14. duruşmaya video-konferans yoluyla katılmasına karar verildi. ("**Belgeler Kenan Evren'in Evinde**", <http://bianet.org>, 18.05.2013)

2- 12 Eylül Davası'nın 14. duruşması saat 10.00'da Ankara 12. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapıldı. Bu duruşmada esas hakkında mütalaasını vermesi beklenen savcı Cemil Tuğtekin'in tayini Gebze'ye çıktığı için mütalaa sunulamadı. Geçen duruşmada Hasan Duman isimli bir kişinin mahkemeye gönderdiği mektupta bahsettiği Yurt-Kor isimli darbe planı ve bu kişi ile ilgili Genelkurmay Başkanlığı'na gönderilen müzekkereye verilen cevapta, böyle bir belgenin var olduğu fakat devlet sırrı niteliğine sahip olduğu bildirildi. Mahkeme ikinci kez yazı gönderince Genelkurmay Başkanlığı'ndan, davayı ilgilendirildiği belirtilen üç klasörlük bir dosya gönderildi. Belgelerin tamamı ise gönderilmedi. Gönderilen belgelerde yeni bir anayasa hazırlığı içinde bulunduğu ve fişlemelerin yapıldığı belirtiliyor. Avukat Arif Ali Cangı "Bu dava 12 Eylül'ü yargılamanın başlangıcı olabilirdi. Ancak halen mahkemeden gizlenen belgeler var." dedi. Avukat Öztürk Türkdöğen ise savcının artık esas hakkında mütalaasını vermesini ve davanın daha fazla uzamaması, sanıkların savunmalarının alınması gerektiğini belirtti. Mahkeme, Yurt Kor isimli belgeye ilişkin dosyanın tamamının istenmesi talebini reddederken, bir sonraki duruşmaya kadar savcının mütalaasını vermesini istedi ve bir son-

raki duruşmayı 27 Eylül 2013 saat 10.00'a erteledi. ("**12 Eylül Davasında 14. Perde**", <http://bianet.org>, 21.06.2013)

Alaattin Karadağ davası

Alaattin Karadağ'ı öldüren polis hakkında açılan davanın 11'inci duruşması Bakırköy 9. Ağır Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Duruşmaya, sanık Oğuzhan Vural ve avukat Tolga Yurdakul ile müdahil Abdullah Karadağ ve vekilleri katıldı. Duruşmada esas hakkındaki mütalaasını sunan Cumhuriyet Savcısı, sanığın beraat etmesi yönünde karar verilmesini talep etti. Oğuzhan Vural'ın avukatı Tolga Yurdakul da kasten adam öldürme suçlaması yönünden Vural'ın PYSK'nın 16. maddesindeki yetkileri kullandığını belirterek, müvekkilinin beraatini istedi. Vural, son sözünün sorulması üzerine, "çatışmanın son anında artık görevini düşünmediğini, orada tamamen canını kurtarmak için hareket ettiğini ve hiç kimseyi kasten öldürmediğini ifade ederek beraatimi talep ediyorum." dedi. Mahkeme Heyeti, sanık Oğuzhan Vural hakkında kasten öldürme suçundan dava açılmış ise de maktul Alaattin Karadağ'ın görevli polis memuru olan sanığa ateş ederek yaralaması üzerine, sanığın da kanunun kendisine verdiği yetkiyi kullanarak bu eylemi gerçekleştirdiğinin anlaşılması nedeniyle, TCK'nin 24/1 ve CMK'nın 223/2-d maddeleri gereğince beraatine karar verdi. ("**Alaattin Karadağ'ı öldüren polise beraat**", <http://www.cnnturk.com>, 28.05.2013)

Diğer Soruşturma ve Davalar

1- Kayseri'de 16 Eylül 2011'de ring aracının yanmasıyla içinde bulunan beş tutuklu ve hükümlünün yanarak ölmesiyle ilgili görülen davada, bilirkişi raporu olayda ağır ihmaller dizisi olduğunu tespit etti. Kayseri 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nde aracın şoförü C.S ile ast-subaylar İ.B. ve M.K'nin tutuksuz yargılandığı davanın ikinci duruşması dün görüldü. Duruşmada Gazi Üniversitesi'nden üç uzmanın hazırladığı bilirkişi raporu okundu. Raporda; "aracın nakil esnasında yakıt aldığı, Ahlat ve Elazığ'daki istasyonlardan alınan yakıtın standart dışı olduğu, aracın tasarımının hatalı olduğu, acil çıkış kapısının bulunmadığı, aracın soğutma sisteminin uzun yolculuklarda yetersiz olduğu ve ayrıca şoförün de arızalı aracı ısrarla sürerek kazaya sebep olduğu" açıklandı. Avukat Necdet Edemen "Tam beklentilerimizi karşılamasa da olumlu bir rapor. Rapora atıf yaparak, aracın tasarımını yaptıran ve onaylayan Adalet Bakanlığı Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü çalışanlarından sorumluluğu olanlar hakkında suç duyurusunda bulunulmasını talep ettik. Standartı olmayan bir yerde akaryakıt alınmasının sorumluluğu da bakanlık-

tadır. Ancak mahkeme suç duyurusu yapmayı reddetti.” İddianameye göre, sanıkların “taksirle birden fazla kişinin ölümüne sebebiyet vermek” suçundan 2 yıldan 15 yıla kadar hapis cezası isteniyor. Ancak Edemen, sanıkların ve gerçek sorumlu olan bakanlık yetkililerinin, Türk Ceza Kanunu’nun (TCK) 83. maddesi uyarınca, “ihmalli davranışla insan öldürme” suçundan cezalandırılmasını talep ettiklerini söyledi. Savcılık sorumluların tam olarak açıklanmadığı gerekçesiyle ek bilirkişi raporu istedi. Sonraki duruşma 19 Haziran 2013 tarihinde yapılacak. (“Gerçek Sorumlular Yargılanmıyor”, <http://bianet.org>, 02.04.2013)

2- Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu (KESK) Genel Eğitim ve Örgütlenme Sekreteri Akman Şimşek’e tutuklu bulunduğu Sincan 1 Nolu F Tipi Cezaevi’nde Newroz kutlaması yaptığı için soruşturma açıldı. Bir aydır tutuklu olan Şimşek’in, disiplin soruşturması kapsamında ifadesi alındı. Avukatı Engin Gökoğlu, yaptığı açıklamada, Şimşek’in 21 Mart’ta hücrelerinde slogan atarak Newroz kutlaması yaptığını, bunun üzerine gardiyanların içeri girerek “arama yaptığını” anlattı: “Şimşek, arama için hücrelerine girilince ‘Keyfi uygulamalara son.’ diye slogan attı. Bu, bir hafta içinde hücrelerine yapılan ikinci baskındı. Aramalar sonucunda disiplin soruşturmasına konu olabilecek hiçbir şey bulamayınca hakkında ‘gereksiz slogan atmaktan’ soruşturma açıldı.” Şimşek, 5275 Sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun’un 42/1/e maddesi uyarınca “Gereksiz olarak marş söylemek veya slogan atmak” maddesinden ceza alırsa bir ay boyunca hapis hane dışıyla iletişim kurması yasaklanacak. (“Newroz Sloganına Disiplin Soruşturması”, <http://bianet.org>, 03.04.2013)

3- Aydın’da geçen yıl “Dur ihtarına” uymayıp kaçtığı iddiasıyla ateş edilerek öldürülen Mahir Zorbey Demirkaya’nın vurulma anının görüntüleri ortaya çıktı. Demirkaya’yı öldüren polis Murat Saylam’ın yere düştüğü, yakalamayacağını anlayınca düştükten dört saniye sonra ateş ettiği, bir kurşunun koşar haldeki gencin başına, diğerinin omzuna isabet ettiği görülüyor. Polisin “Sendeleyip düştüm, silahım ateş aldı.” savunması böylece çökerken, “Düştükten sonra kolum kırıldı.” şeklindeki iddiası da gerçek dışı çıktı. Aydın 1. Ağır Ceza Mahkemesinin talebiyle Adli Tıp Kurumu tarafından hazırlanan 16 Ocak 2013 tarihli raporda da “Atışların düşme sırasında dengenin bozulması ve düşme sonrası kontrolsüz olarak silahın kendiliğinden ateş almasının mümkün olmadığı, en az iki kez tetiğe kuvvet uygulamış olduğu oybirliğiyle mütalaa olunur.” denilmişti. Davanın asıl savcısının raporlu olması nedeniyle geçici şekilde davaya çıkan yeni savcı, “mütalaa değişebilir.” diye süre istedi. Bunun üzerine karar veril-

meyerek duruşma 4 Haziran 2013 tarihine ertelendi. (“Sendeledim’ savunması böyle çöktü”, <http://www.radikal.com.tr>, 30.05.2013)

4- Diyarbakır E Tipi Cezaevi’nde 1996 yılında 10 tutuklunun öldüğü, 24 tutuklunun yaralandığı olaylarla ilgili 62 güvenlik görevlisi hakkında açılan davanın duruşması Diyarbakır 3. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görülmeye devam etti. 1996 yılında Cumhurbaşkanı’nın Diyarbakır’a geleceği gün cezaevinde gardiyan ile mahkûmun birbirine tokat atmasıyla başlayan olaylar sonucunda açılan davada 29’u asker, 36’sı polis, biri cezaevi doktoru, 2’si cezaevi müdürü, 4’ü de infaz koruma memuru olmak üzere 72 kişi yargılandı. 10 yıl süren yargılama 27 Şubat 2006’da sonuçlandı. Sanıkları giyaplarında yargılayan mahkeme, 62 sanığa 5’er yıl hapis cezası verdi ancak suçun 23 Nisan 1999 tarihinden önce işlenmesinden dolayı ‘Rahşan affi’ olarak bilinen kanun uygulandı ve sanıklar tahliye oldu. Mağdur avukatlarının itirazı üzerine Yargıtay kararı bozdu. Diyarbakır 3. Ağır Ceza Mahkemesi’nde yeniden görülen davanın yapılan duruşmasına tutuksuz sanıklar katılmazken, avukatlar hazır bulundu. İddia makamı bir önceki duruşmada belirttiği esas hakkındaki mütalaaasını tekrar etti. Müdahil avukatlardan Mesut Beştaş, sanıkların suçlarının sabit olduğunu ve cezalandırılmaları gerektiğini söyledi. Daha sonra konuşan sanık avukatı Hakkı Kurtuluş, cezaevindeki olayların isyanı bastırmak için çıktığını belirterek, “İsyanı bırakmaları konusunda ikaz edilmişlerdir. Burada yasadışı bir yaptırım uygulanmamıştır.” diye konuştu. Mahkeme dava ile ilgili dosyayı incelemek ve kararını açıklamak üzere duruşmayı Eylül ayına erteledi. (“Diyarbakır Cezaevi olayları davası karara kaldı”, <http://www.bugun.com.tr>, 04.06.2013)

5- İzmir’de 2 Haziran’da Gündoğdu Meydanı’nda rıhtımda oturan ve protestoyla ilgileri olmadığı söylenen üç genci copleyan ve bir genç kadının saçlarını çeken üç polis İçişleri Bakanlığı’nın görevlendirdiği müfettişlerce kask numaralarından belirlenip haklarında soruşturma açılmıştı. Müfettişlerin önce pasif görevde olduğu üç polis bugün açığa alındı. İzmir Emniyet Müdürü Ali Bilkay protestolarda gözükken “eli sopalı” kişilerin sivil polis olduklarını, ancak yelek giymediklerini söylediği bu kişilerle ilgili henüz bir karar çıkmadığı ifade edildi. (“İzmir’de Saç Çeken Polisler Açığa Alındı”, <http://bianet.org>, 12.06.2013)

6- Polisin dur ihtarına uymadığı gerekçesiyle 30 Ağustos 2012’de Ankara Keçiören’de öldürülen Cem Aygün’le ilgili davanın üçüncü duruşması Ankara 4. Ağır Ceza Mahkemesi’nde görüldü. Aygün Ailesi’nin avukatı Ertuğrul Cem Cihan; “sanık polis memuru

Fatih Yılmaz'ın herhangi bir mazeret bildirmeden duruşmaya katılmadığını, duruşmada sadece ambulans- ta görevli olan bir hemşirenin tanık olarak dinlendiğini, olay sırasında 112'ye ihbarda bulunan, Cem'in yanında olan kadın ve arkadaşının tanık olarak gelmesini talep etmelerine rağmen gelmediğini bu duruşmada ikisinin de bir sonraki celseye zorla getirilmeleri için karar çıktığını" ifade etti. Mahkeme, keşif tarihini diğer belge ve tanık beyanlarının alınmasından sonraya bıraktı. Tutuklama talebimiz reddedildi ve bir sonraki duruşma 26 Eylül 2013'e ertelendi. ("**Cem Aygün Davası, Sanık Polis Duruşmaya da Gelmiyor**", <http://bianet.org>, 20.06.2013)

7- Ferhat Gerçek'i 5 yıl önce vurarak sakat bırakan polislerin, "kasten cinayete teşebbüs" iddiasıyla yargılandıkları Bakırköy 15. Ağır Ceza Mahkemesi, 5 Haziran 2013 günü yapılan duruşmada "Gerçek'in polislerin havaya açtığı ateşle vurulduğunu, polislerin zor kullanma yetkilerinin sınırını aştığını" ileri sürerek görevsizlik kararı verdi. Dosya, yargılamanın hangi mahkemede süreceğine karar verilmesi için Yargıtay 5. Ceza Dairesi'ne gönderilecek. ("**Ferhat Gerçek'i vuran polislere görevsizlik kararı**", <http://www.cnnturk.com>, 25.06.2012)

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE SUÇLARINA İLİŞKİN SONUÇLANAN DAVA VE SORUŞTIRMALAR

1- 37 yaşındaki Sezai Yakar'a "işkence yapmakla" suçlanan polislerle ilgili gerekçeli karar açıklandı. İstanbul 18. Ağır Ceza Mahkemesi kararda; "Sanık polislerin, Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun ek 6. maddesi gereğince yasal olarak zor kullanma yetkileri vardır. Kamu görevlileri, direnmenin mahiyetine göre, etkisiz hale getirecek şekilde kademeli olarak artan bedeni kuvvet, maddi güç ve her çeşit silah kullanma yetkileri de var. Ancak sanık polislerin yasal ölçüyü aştıkları anlaşılıyor." denildi. Bu gerekçeye rağmen, İstanbul 18. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanan polisler Ergün Işıldar, İbrahim Maraş, Deniz Coşkun, Ersin Özdemir, Eryıl Kontbilek, Ali Akın, Özgür Hüseyinoğlu'na önce 11 ay 20 gün hapis cezası verildi. Mahkeme, "sanıkların gelecekleri üzerindeki olası etkileri ve iyi hallerini" hafifletici sebep olarak kabul ederek indirdiği cezanın da ertelenmesine karar verdi. Yakar, 8 Haziran 2007'de aracıyla giderken Taksim Gezi Parkı'nın yanında durduruldu. Polisin alkollü olduğu suçlamasını kabul etmedi ve ölçümün hastanede yapılmasını talep etti. Alkollü olduğuna dair tutanağı da imzalamayınca gözaltına alındı, karakolda da tutanağı imzalaması istendi. Reddedince dövülen Yakar, Adli Tıp Kurumu tarafından düzenlenen raporla vücudunda birçok kırık olduğunu ispatladı. Yakar 21 günlük iş göremez raporu almıştı. Açılan davada savcı yedi polisin "işkence sonucu vücutta kemik kırılmasına neden olmak" suçlamasıyla 15 yıla kadar hapsini istedi. Ancak karar duruşmasında mütalaasını değiştiren savcılık, polislerin beraatını istedi. ("**Zor Kullanma Yetkisini Aşan Polislere İyi Hal İndirimi**", <http://bianet.org>, 23.04.2013)

2- Aydın'da, geçen yıl "Dur ihtarına" uymayan Mahir Zorbey Demirkaya'yı, eldeki kamera kayıtlarına göre, yerden ateş ederek başından vurarak öldüren ve adli tıp raporuna göre "bilinçli şekilde tetiğe bastığı" ortaya çıkan, savcının bile "kasten öldürmek" ten 20 yıl ceza istediği polise, 4 Haziran 2013 günü Aydın 1. Ağır Ceza Mahkemesi görülen son duruşmada, "taksirle adam öldürmek" suçundan iki yıl iki ay 20 gün hapis cezası verildi. Ceza kesinleşirse polis Murat Saylam yalnızca yedi ay hapisten kalacak. Demirkaya Ailesi'nin avukatı Bülent Tokuşoğlu da 2007 yılında değiştirilen Polis Vazife ve Salahiyetleri Kanunu'ndan bugüne 130 yurttaşın öldürüldüğünü kaydederek, "Bizim delillerimiz bu sistemin değişmesine emsal oluşturacak nitelikteydi. Fakat değişsin istenmedi. Polisin kurtarılması hedeflendi." dedi. ("**Sendeledim, düştüm kurşununa iki yıl hapis çıktı**", <http://www.radikal.com.tr>, 04.06.2013)

3- Metris Cezaevi'nde gördüğü işkence sonucu ölen Engin Çeber ile gözaltına alınan 3 arkadaşının polislerle tekme atıp hakaret ettikleri gerekçesiyle yargılandığı dava 4 yıl sonra karara bağlandı. İstanbul 54'üncü Asliye Ceza Mahkemesi'ndeki duruşmada, Cihan Gün'ü 1 yıl 9 ay 7 gün hapse çarptıran mahkeme hükmün açıklanmasını geri bıraktı. Sanıklar Aysu Baykal ile Özgür Karakaya ise 1 yıl 2 ay 17'şer gün hapis ve 4 biner lira para cezasına çarptırıldı. Baykal, "Engin Çeber ölmeseydi ona da aynı cezayı verecektiniz. Bir cesedi de yargıladınız." dedi. ("**Bir cesedi yargıladınız**", <http://www.hurriyet.com.tr>, 07.06.2013)

4- İzmir'de 25 Ocak 2012 günü oğullarının dövülecek gözaltına alınmasına itiraz eden anne Hülya ve baba Yedigir Erdoğankayacı çifti, polisler tarafından sokak ortasında tartaklandı. Polis aracında ve karakolda dövülüp küfredilen Yedigir hakkında "bıçak çekti." diye, eşi Hülya için "ayakkabısıyla vurdu." şeklinde tutanak tutuldu. Tutanakta polis, "onları gözaltına alırken çevredekiler saldırdı." diye yazdı. Oysa cep telefonu çekilen kayda göre elde ne bıçak ne de saldırgan bir grup vardı. Yalnızca "Oğlum nerede" diye bağırarak boynuna ayakla basılmış, ayakları ve kollarından çekilen, sürüklenerek götürülen bir baba ve ağlarken itilip kakılan anne vardı. Anne ve babaya "memura hakaret, direnme, tehdit, mala zarar, kasten yaralama" suçlarından İzmir 13. Asliye Ceza Mahkemesi'nde dava açıldı. Yargılama sonunda "mukavemet" suçundan birer yıl 14'er, "hakaret" suçundan birer yıl 18'er ay hapis verildi. Ailenin şikâyetine karşılık, "ailenin polise saldırdığı ve polisin de zor kullanma sınırı içerisinde kaldığı" gerekçesiyle geçen 17 Mayıs'ta takipsizlik kararı verildi. ("**Aile boyu dayak ve ceza**", <http://www.radikal.com.tr>, 11.06.2013)

5- 16 Haziran 2012 tarihinde Şanlıurfa E Tipi Kapalı Cezaevi'nde koşulları protesto etmek amacıyla çıkan yangında 13 mahkûm yanarak can vermiş, yangınla ilgili Cumhuriyet Başsavcılığı olayda görevlilerin ihmali olup olmadığı yönünde soruşturma başlatmıştı. Yaklaşık 1 yıldır süren soruşturmayı tamamlayan Cumhuriyet Başsavcılığı, 6 Haziran 2013 tarihinde verdiği kararda görevlilerin olaya zamanında müdahale ettiğini ve ambulansların olay yerine 10 dakika içerisinde geldiğini, yangında ihmalin bulunmadığı yönünde karar verdi. Kararda, "Cezaevine ait eşyaların ve binanın yakılması suretiyle zarar verilmesi, sağ kurtulanların ölüm tehlikesine sokulmaları, infaz koruma memurlarının yangını söndürmek isterken yaralanma-

ları, yönetime karşı isyan suçlarında ceza hukuku bakımından şüphelilerin yangında ölmeleri sebebiyle ceza soruşturma imkânı kalmadığından kovuşturmaya yer olmadığına karar verilmiştir" denildi. Koğuşta sağ kurtulan 5 kişi için de ölenlerin fiillerine katılmadıkları ve suça iştirak ettiklerine dair delil bulunmadığından takipsizlik kararı verildi. Kararda cezaevi idaresi hakkında ise, "Yangın çıkması ve sonucunda meydana gelen ölümlerde şüpheli cezaevi yöneticilerinin ceza-

landırmayı gerektiren nedensel değer taşıyan taksirli veya kasti, kusurlu bir fiilleri bulunmadığından ceza sorumluluğunun şahsiliği ilkesini düzenleyen TCK'nun 20/1. fıkrası gereğince kovuşturmaya yer yoktur." denildi. Olayda hayatını kaybeden 13 kişinin aileleri, savcılığın verdiği karara itiraz edeceklerini belirtti. ("**13 kişi can vermişti,Cezaevi yangını soruşturmasında takipsizlik kararı**", <http://www.haberturk.com>, 27.06.2013)

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE SUÇLARINA İLİŞKİN YARGITAY VE DANIŞTAY KARARLARI

1- Yargıtay, Bismil’de 1992 yılında düzenlenen izinsiz gösteride banka görevlisi Miktat Kutlu’nun başına aldığı darbe sonucu ölümüyle ilgili yargılanan 52 polis memuru için verilen beraat kararını onadı. Yargıtay 1. Ceza Dairesi, Diyarbakır 1. Ağır Ceza Mahkemesi’nin 765 Sayılı TCK’nın ‘adam öldürmek’ suçu kapsamında 30’ar yıla kadar hapis istemiyle yargılanan, aralarında bir emniyet amiri ve dört komiserin de bulunduğu 52 polis memuru hakkında verdiği beraat kararını inceledi. Yargıtay, mahkemenin “sanıkların üzerine atılı suçun işledikleri sabit olmadığı” gerekçesiyle verdiği beraat kararının onanmasını kararlaştırdı. Kutlu ailesinin avukatı Abdullah Çağır, AİHM’ye taşıdıkları dava ile ilgili

olarak “o dönemde bir bankanın görevlisi olarak çalışan Kutlu’nun, yürüyüşte yer almamasına rağmen evinin bahçesinden gözaltına alındığını iddia ederek, şahsın, gördüğü işkence ve kötü muamele sonucu kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdiğini” söyledi. Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı tarafından hazırlanan iddianamede sanıklar hakkında “Maktulün olay mahallinde bulunması esnasında, kafatasından almış olduğu künt darbesi sonucu kaldırıldığı hastanede öldüğü, böylece sanıkların üzerlerine atılı suçun işledikleri tüm hazırlık evrakı kapsamında anlaşılmıştır” denmişti. (**2 polis için 21 yıl sonra beraat**, <http://taraf.com.tr>, 15.06.2013)

MEVZUAT

1- 6458 sayılı Yabancılar ve Uluslararası Koruma Kanunu kabul edildi. (11 Nisan 2013 tarihli ve 28615 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanmıştır.)

2- İnsan Hakları ve İfade Özgürlüğü Bağlamında Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (30 Nisan 2013 tarihli ve 28633 sayılı Resmi Gazete' de yayımlanmıştır.)

AIHM

1- İbrahim Külah ve Naile Koyuncu'nun oğulları Ali Külah'ı sokak ortasında öldüren ve ceza almayan polisle ilgili Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne (AIHM) yaptıkları başvuru sonuçlandı. AIHM, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AİHS) 2. maddesinde düzenlenen "yaşam hakkının" ihlal edildiği gerekçesiyle Türkiye'yi, aileye 65 bin Euro manevi tazminat ödemeye mahkûm etti. Kararda, devletin yaşam hakkını korumak zorunda olduğu ve bunu ihlal edenlerin cezalandırılması gerektiği vurgulandı. ("**Polis Cinayeti AIHM'de Mahkûm**", <http://bianet.org>, 23.04.2013)

2- Soyguna karıştıkları iddiasıyla gözaltına alınıp karakolda işkence gören Osman Yazıcı, Erkan Polat ve Kadir Sağın'ın Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne taşıdığı davada karar ıktı. Türkiye, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin "işkence yasağını" düzenleyen 3. maddesini ihlalden suçlu bulundu. Yazıcı, Polat ve Sağın, 19 bin Euro manevi, 5 bin Euro da masraflar için tazminat alacak. Kararda, "gözaltında olan kişilerin bu sürede gördüğü zararın neden kaynaklandığını devletin açıklamak zorunda olduğunun" altı çizildi. ("**AIHM'den Yine İşkence Mahk miyeti**", <http://bianet.org>, 24.04.2013)

AÇIKLANAN RAPORLAR

1- 01 Nisan 2013 günü Çağdaş Hukukçular Derneği İstanbul Şubesi Cezaevi Komisyonu tarafından Tekirdağ 1 ve 2 No'lu F tipi cezaevlerini gezerek mevcut hak ihlallerinin tespit edildiği rapor açıklandı.

2- Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) Cezaevi Komisyonu üyeleri Malatya Milletvekili Veli Ağbaba, Manisa Milletvekili Özgür Özel ve Muğla Milletvekili Nurettin Demir ile Avukat Kadir Çetinkaya Antalya L Tipi Cezaevi'ndeki iddialarla ilgili bir rapor hazırladı. Cezaevini ziyaret eden milletvekilleri, "taciz ve tecavüz olaylarının defalarca yaşandığı ve cezaevi idaresinin olaylara yönelik ihmali" iddialarını araştırdı. Raporunda; basında yer alan taciz ve tecavüz iddialarının gerçek olduğu kanaatine varıldığı, ilgili konuda cezaevi idaresinin bilgisi olduğu, süreçten adli makamların da haberdar olduğu tespiti yapıldı. Cezaevinde yaşanan diğer maddi ve manevi işkence ve kötü muamele uygulamaları da raporda yer aldı. CHP'li milletvekilleri, mağdur çocukların derhal başka bir cezaevine sevk edilmesi gerektiğini ve Adalet Bakanlığı ile bağımsız kurulların acilen bu cezaevinde inceleme yapması gerektiğini ifade etti. Ayrıca mağdurların ciddi bir rehabilitasyon programına alınması gerektiği vurgulandı. ("**CHP Antalya L Tipi Raporu, Cezaevi İdaresi Tecavüzden Haberdar**", <http://bianet.org>, 29.05.2013)

Avrupa Komisyonu

Bu Proje Avrupa Komisyonu tarafından desteklenmektedir.